

Läkemedel som en hjälp till rökstopp

Mikael Lundborg

Läke-medelskommittén
Halland

Nikotinläkemedel

Läke-medelskommittén
Halland

Teknik

- Minskar eller tar bort abstinenssymtomen efter rökstopp
- Ger tid att ”bryta vanan”
- 3 månader

- Effektivare om kombineras med rådgivande stöd

Nikotinläkemedel *Förstahandsmedel*

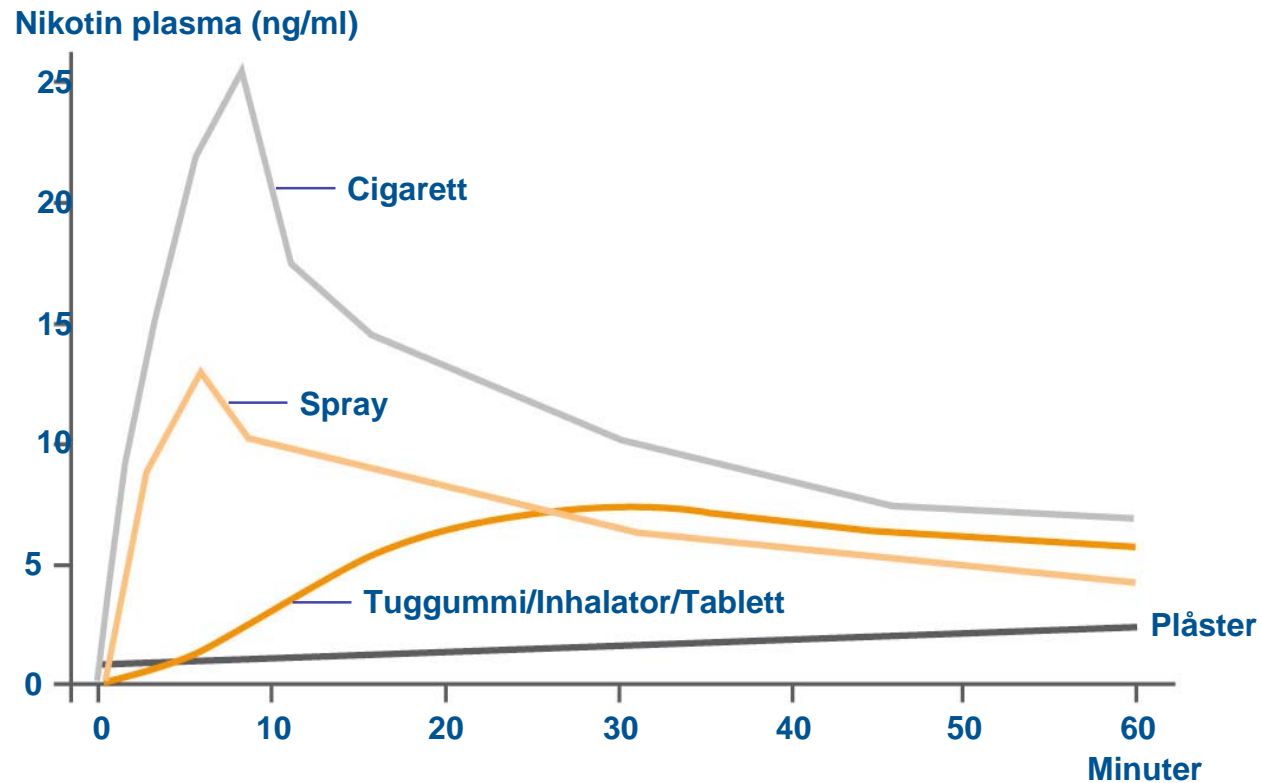
Produkt	Beskrivning	Behandlingsperiod	Styrka Antal/dag	Fördelar	Nackdelar
Plåster	Tillför nikotin kontinuerligt. När höga nivåer efter 2–5 timmar. 16-timmarsplåstret används under dagtid, 24-timmarsplåstret ett helt dygn. Låg tillvänjningsrisk.	Nikotinläkemedlen används vanligen under några månaders tid. Personer som röker > 20 cigaretter/dag börjar med de starkare alternativen. När avvänjningen känns lättare trappar man ned intaget av nikotin. Behandlingstid enligt FASS: 3 månader, därefter nedtrappning. Vid 6 månader har de flesta slutat använda nikotinläkemedlen.	16-timmarsplåster/15 mg, 10 mg och 5mg 24-timmarsplåster/21 mg, 14 mg och 7 mg 1 plåster/dag	Lätt att använda. Ger en automatisk tillförsel av nikotin. 24-timmarsplåstret ger hjälp med röksuget på morgonen.	Kan ge hudirritationer. 24-timmarsplåstret kan ge sömnstörningar och livliga drömmar.
Tuggummi	Tuggummit ska tuggas ganska långsamt, gärna med pauser i tuggandet. I enstaka fall förekommer användning över längre tid.		2 mg och 4 mg 8–12 tuggummin/dag	Ger vanligen en lindring av rökbegäret inom några minuter.	Kan fastna i tandproteser. Kan vara irriterande för magen.
Sugtablett	En tablett smälter i munnen. Låg tillvänjningsrisk.		1, 2 och 4 mg 8–12 tabletter/dag	Ger vanligen en lindring av rökbegäret inom några minuter.	Kan vara irriterande för magen.
Sublingual-tablett	En tablett läggs under tungan och får smälta. Låg tillvänjningsrisk.		2 mg 8–12 tabletter/dag	Ger vanligen en lindring av rökbegäret inom några minuter. Diskret.	Kan vara irriterande för magen.
Inhaler Inhalator	Ett munstycke försett med en plugg med nikotin. Nikotinet frigörs vid inhalering. Låg tillvänjningsrisk.		10 mg/plugg 4–12 pluggar/ dag	Ger vanligen en lindring av rökbegäret inom några minuter. Efterliknar rökvanan.	Kan kännas genant att användas i sociala sammanhang.
Sprej¹ Receptbelagt	Sprejning i näsborren. I enstaka fall förekommer användning över längre tid.		1 sprejning ger 0,5 mg nikotin. 1 sprejning i vardera näsborre 1–2 ggr/timme	Ger en snabbare dämpning av röksuget än övriga nikotinprodukter.	Behöver instruktioner för hur man ska spreja. Sprejen kan initialt verka irriterande på näslemhinnan, men detta är övergående.

tobaksfakta.org

Läkemedelskommittén
Halland

Nikotinnivåer i venblod vid cigarettrökning respektive användning av nikotinersättningsmedel

Referens: Tobacco Advisory Group of the Royal College of Physicians 2000.

Zyban

(bupropion)

Läke-medelskommittén
Halland

Verkningsmekanism

- Dopamin- och noradrenalinåterupptagshämmare
 - Ursprungligen antidepressivum
- ”Normalisera den obalans i hjärnan som orsakas av nikotinabstinens”

Långtidseffekt

- Kontinuerlig rökfrihet efter 52 veckor med 9 veckors behandling
 - bupropion (Zyban) + nikotinplåster 28 %
 - bupropion (Zyban) 23 %
 - nikotinplåster 12 %
 - placebo (individuellt uppföljande stöd) 8 %

893 pat

Läke-medelskommittén
Halland

Zyban

Dag 1-6 150 mg x 1

Dag 7-behandlingslut 150 mg x 2

Minst 8 timmar mellan doser, "kvälldosen" så tidigt som möjligt för att minska sömnbesvär

Rökstopp kring dag 10 (andra behandlingsveckan)

7-9 veckors behandling

Läke-medelskommittén
Halland

Behandlingskostnad

- 1 förpackningsstorlek, 100 st
- 952:-
- 19:-/dag

LFN

- Zyban rabattberättigat
- Skall betraktas som andrahandsmedel
- Lämpliga patienter är nikotinberoende rökare som inte lyckats bli rökfria trots hjälp av nikotinersättningsmedel
- Zyban skall ges tillsammans med motiverande stöd

Biverkningar

- Sömnbesvär
 - mindre om kvälldosen tas så tidigt som möjligt
- Illamående
- Förstoppning

- Kramper (1/1 000-2 000)

Kontraindikationer

- Epilepsi eller tidigare krampanfall
- Alkoholbesvär
- Leversjukdom

Champix

(vareniklin)

Läke-medelskommittén
Halland

Verkningsmekanism

- Partiell agonist till nikotinreceptor ($\alpha 4\beta 2$) i hjärnans lustcentrum
- Fäster 20 gånger starkare än nikotin, men har bara 40-60 % av effekten
- Minskar abstinenssymtom vid rökstopp
- Mindre positiv "belöning" av rökning

Långtidseffekt

- Kontinuerlig rökfrihet under perioden 9-52 veckor med 12 veckors behandling
 - vareniklin (Champix) 22-23 %
 - bupropion 15-16 %
 - placebo (upprepade rådgivnings- och stödsamtal) 4-10 %

3 studier (2 med bupropion), 2699 pat

Läke-medelskommittén
Halland

Champix

Dag 1-3 0,5 mg x 1

Dag 4-7 0,5 mg x 2

Dag 8-behandlingslut 1 mg x 2

Behandlingslängd 12 veckor

Ytterligare 12 veckor kan övervägas

Läke-medelskommittén
Halland

Behandlingskostnad

- 1 förpackning för upptrappning (2 veckor)
 - 0,5 mg, 11 st
 - 1 mg 14 st
 - 348:-
- 0,5 mg 56 st 721:-
- 1 mg 28 st 384:-, 56 st 721:-
- 25:-/dag

LFN

- Champix rabattberättigat
- Skall betraktas som andrahandsmedel
- Lämpliga patienter är nikotinberoende rökare som inte lyckats bli rökfria trots hjälp av nikotinersättningsmedel
- Champix skall ges tillsammans med motiverande stöd

Biverkningar

- Illamående. Ca 30 %, avtar
 - mindre om tas efter mat
- Sömnsvårigheter, ändrade drömmar
- Gasighet
- Förstoppning
- Ökad aptit
- Dyspepsi

Vad är det med Champix som
vi inte känner till än?

Läke-medelskommittén
Halland